

244

Összefogás a gyermekintézményekért

Nemrég fejeződött be az óvodai felvételi kérelmek elbírálása. Több ezer kérelmet utasítottak el az országban — férőhely hiánya miatt. Mint-hogy emiatt a hároméves gyermekgondozási szabadság letelte után a kismamák egy része nem térhetett vissza korábbi munkahelyére, jó néhányan becsapva érzik magukat. A gyermekgondozási segély bevezetésekor ugyanis azt ígértük a fiatal anyáknak, hogy a későbbiekben gondoskodunk gyermekeik óvodai el-látásáról.

Ma már nyilvánvaló, hogy későn kezdtünk az ígéret va-lóra váltásához.

Az elmúlt években alig bővült valamivel a gyermekintézmények befogadóképessége, a vállalati kezelésben levő óvodáké pedig csök-kent.

A vállalatok ugyanis — mint-hogy a bölcsődék és az óvodák fenntartása és üzemeltetése a részesedési alapot terheli —, ha csak tehették, igyekeztek megszabadulni saját intézmé-nyüktől, s tanácsi hatáskörbe

adták vagy próbálták adni azokat.

Az MSZMP X. kongresszusa ilyen előzmények után mon-dotta ki, hogy a gyermekintézmények szűkös befogadó-képességét a vállalati és a ta-nácsi erőforrásokat egyesítve, közösen kell bővíteni. A hatá-rozat nyomán mozgalom bon-takozott ki országszerte. Az év első hónapjaiban elhang-zott nyilatkozatok szerint az összefogás révén

a negyedik öt éves terv időszakában csaknem minden megyében és városban meg-oldódnak, vagy legalábbis enyhülnek a legégetőbb bölcsődei, óvodai gondok.

A megnyugtató rendezés te-hát — a már rendelkezésre álló pénzen kívül — időt és türelmet is igényel. De nem-csak ezt. A Szakszervezetek Budapesti Tanácsa közgazda-sági bizottságának felmérése szerint késlelteti a megoldást, hogy az építőipar nem kezeli kiemelten az óvodák létesíté-sét. Tanúsítja ezt, hogy a fel-építendő óvodák egyharmadá-ra még csak szerződést sem kötöttek. Mindez természetese-nen

nem a jószándék hiányát, inkább az építőipar pillanatnyi kapacitásának elégtelen-ségét tükrözi.

Alapvető változás a terv-időszak második felében vár-ható, amikor is az ügynevezett könnyűszerkezetes építési mód hazai elterjedése minden bi-zonytal meggyorsítja a gyer-mekintézmények kivitelezését is. Csakhogy: a számítások szerint

a könnyűszerkezettel épült óvodák, bölcsődék költsége körülbelül kétszerese lesz a jelenleginek.

Ebből következik, hogy a vál-lalati hozzájárulásokkal ki-egészített tanácsi költségvetési előirányzatokból a tervezett-nél kevesebb óvodai férőhely építhető fel.

De az sem mindegy, hogy — csupán a fővárosban ma-radva — mely kerületekben bővítik a gyermekintézménye-tet. Napjainkban gyakran elő-fordul, hogy az apróságokat a rajnai órákban a város egyik régeből a másikba cipelik a namák, mert lakhelyük köze-ében nincs elegendő óvoda. Iajnos, ezen mit sem változtat fővárosi tanács pillanatnyi onceptiója:

a férőhelyeket jelentős rész-ben ott bővítik, ahol a költ-ségek felét helyileg fedezik.

Ebből a felfogásból követke-zik, hogy — az új lakótelepe-ken kívül — csak ott épül na-gyobb számban óvoda vagy bölcsőde, ahol a vállalatok na-gyobb összeget ajánlottak fel ilyen célra.

A kerületek viszont — csak-úgy, mint a városok, községek — eltérő adottságokkal ren-delkeznek. Így például a fővá-rost néhány kerületében igen sok iparvállalat, intézmény működik, más kerületekben viszont csak mutatóban akad néhány. Ily módon

a „szegény” települések már eleve hátránnyal indulnak, hiszen kevesebb vállalati hozzájárulást kaphatnak.

A „gazdag” területeken fekvő vállalatok dolgozóinak több-sége viszont az iparilag szegé-nyebb városrészekben, illetve a fővárost övező községekben lakik.

Ezért vitatható a jelenlegi gyakorlat, amely szerint az egyes tanácsok ragaszkodnak „saját” vállalatuk felajánlásá-hoz. Tanúsítja ezt a Ganz-MÁVAG példája is, amelynek nincs kihasználva a vállalati kezelésű óvodája, ugyanakkor jelentős összeget „ajánlott fel” a kerületi tanácsnak ilyen célra. Ezt a pénzt más kerü-letekben vagy a környező kö-zségekben, ahol a Ganz-MÁ-VAG dolgozóit zömében lak-nak, ésszerűbben lehetne hasz-nosítani. Nyilvánvaló, hogy itt koordinálásra lenne szükség.

Jó dolog, hogy a korábbi mulasztásokat pótolva,

az óvodai férőhelyek szűk-ség szerinti bővítését a párt kongresszusi határozata óta politikai kérdésként kezeli mindenki.

A vitathatatlan jószándék azonban a jelek szerint még nem mindenütt párosul bölcs megfontoltsággal és megfelelő gyorsasággal.

Pedig a gyermekgondozási szabadságon levő több tízezer kismama nemcsak az ígéret valóra váltására számít, de abban is reménykedik, hogy gyermekét a lakásához közel fekvő óvodában helyezheti majd el, mint ahogyan ezt a témába vágó határozatok is kívánatosnak tartják.

Macsári Károly